

**КІЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**
СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ

**Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти
сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015 / ISO 9001:2015**
Кафедра міжнародного публічного права

ЗАТВЕРДЖЕНО

A.A. Мазаракі

**НАЦІОНАЛЬНІ ТА МІЖНАРОДНА ПРАВОВІ
СИСТЕМИ /**
**NATIONAL AND INTERNATIONAL LEGAL
SYSTEMS**

ПРОГРАМА / COURSE SUMMARY

Київ 2020

**Розповсюдження і тиражування без офіційного дозволу КНТЕУ
заборонено**

Автори: О. А. АЛЬОНКІН, кандидат юридичних наук, доцент кафедри міжнародного публічного права КНТЕУ;
Л. М. ДЕШКО, доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри міжнародного публічного права КНТЕУ.

Програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри міжнародного публічного права 17.02.2020 р., протокол №10.

Рецензенти:

А. М. Колодій, доктор юридичних наук, професор, член-кореспондент Національної академії правових наук України, академік Академії наук вищої школи України, Заслужений юрист України, директор юридичного інституту Київського національного економічного університету ім. Вадима Гетьмана.

Д. О. Заболотня, Генеральний секретар, керівник апарату Президента Українського національного комітету Міжнародної Торгової Палати.

**НАЦІОНАЛЬНІ ТА МІЖНАРОДНА ПРАВОВІ
СИСТЕМИ /
NATIONAL AND INTERNATIONAL LEGAL
SYSTEMS**

ПРОГРАМА / COURSE SUMMARY

ВСТУП

Програма дисципліни «Національні та міжнародна правові системи» призначена для підготовки здобувачів ступеня вищої освіти доктор філософії галузі знань 29 «Міжнародні відносини», спеціальності 293 «Міжнародне право», а також галузі знань 08 «Право», спеціальності 081 «Право».

Програму підготовлено відповідно до Стандартів вищої освіти КНТЕУ із зазначених спеціальностей та відповідних освітньо-наукових програм КНТЕУ.

Програма складається з таких розділів:

1. Мета, завдання та предмет дисципліни.
2. Передумови вивчення дисципліни як вибіркової компоненти освітньої програми.
3. Результати вивчення дисципліни.
4. Зміст дисципліни.
5. Список рекомендованих джерел.

1. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА ПРЕДМЕТ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення дисципліни «Національні та міжнародна правові системи» є надання здобувачам ступеня вищої освіти доктор філософії поглиблених знань, навичок, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у сфері міжнародного права та міждержавних правовідносин, успішного провадження професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, а також проведення наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення у сфері міжнародних відносин.

Завданням вивчення дисципліни «Національні та міжнародна правові системи» є формування цілісної уяви про правову систему як комплекс взаємозалежних і узгоджених юридичних засобів, призначених для регулювання суспільних відносин, а також юридичних явищ, що виникають унаслідок такого регулювання, зокрема: правові принципи, правові норми, правосвідомість, правовідносини, правопорядок тощо; набуття здобувачами необхідних знань як для розуміння та пояснення подій у сфері міждержавних правовідносин, так і для застосування цих знань в майбутній науково-дослідній та професійній діяльності.

Предметом вивчення дисципліни «Національні та міжнародна правові системи» є основні загальні закономірності формування, функціонування та розвитку національних та міжнародних правових систем та їх взаємодії.

2. ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ ЯК ВИБІРКОВОЇ КОМПОНЕНТИ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Знання:

- основні юридичні факти і події правового характеру в сфері

національного права та міжнародного права;

- категоріальний апарат, що застосовується для аналізу правових систем як на національному так і на міжнародному рівні;
- основоположні принципи, інститути, галузі національного права та міжнародного права;
- особливості створення та функціонування механізму застосування норм права як на національному так і на міжнародному рівнях;
- основні закономірності розвитку сучасного національного та міжнародного права.

Вміння:

- здійснювати оцінку зовнішньополітичних позицій і дій України та інших держав у сфері міжнародних правовідносин;
- аналізувати практичні ситуації з визначенням правових інструментів регулювання;
- вільно орієнтуватися в системі договорів провідних галузей міжнародного права та національного законодавства, а також здійснювати аналіз їх змісту;
- оцінювати міжнародні та внутрішньодержавні події та факти, що мають міжнародно-правову значимість на універсальному, регіональному та локальному рівнях;
- досліджувати основні закономірності розвитку міжнародних правовідносин;
- формувати комплексний підхід до розуміння та вирішення сучасних актуальних проблем національного і міжнародного права.

3. РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Національні та міжнародна правові системи», як обов'язкова компонента освітньої програми, забезпечує оволодіння здобувачами фаховими компетентностями за відповідною освітньо-професійною програмою:

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
<i>081-Право Загальні компетентності за освітньою програмою</i>		
ЗК4	Здатність до критичного аналізу фактів та синтезу нових наукових ідей на основі логічних аргументів.	2-5

ЗК9	Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії держави і права, філософії, економіки та інших суспільно-гуманітарних наук.	1-5
<i>293-Міжнародне право</i> <i>Фахові компетентності за освітньою програмою</i>		
ФК1	Здатність до дослідження, порівняння, узагальнення, систематизації основних міжнародно-правових концепцій та теорій, формулювання та обґрутування наукових підходів до вирішення актуальних питань міжнародних відносин.	1, 3-5
ФК2	Знання принципів сучасного міжнародного права та їх забезпечення на універсальному, регіональному та субрегіональному рівнях, здатність до формування системи знань щодо їх стану, особливостей, тенденцій і перспектив розвитку.	1, 3-5
ФК3	Здатність до застосування наукових знань і методик з метою удосконалення правового механізму реалізації норм міжнародного права на універсальному, регіональному та субрегіональному рівнях.	3, 4, 5
ФК7	Здатність визначати ключові детермінанти міжнародного розвитку, оцінювати їх вплив на стратегії поведінки суб'єктів міжнародного права та зміну міжнародних відносин в цілому.	1-5
ФК8	Здатність моделювати та прогнозувати розвиток міжнародного права на універсальному, регіональному та субрегіональному рівнях, у тому числі, в умовах невизначеності, ризику та/або асиметричності інформації.	1. 3-5
ФК9	Здатність детермінувати цільові орієнтири розвитку міжнародного права на універсальному, регіональному та субрегіональному рівнях з урахуванням інституційних, галузевих і глобальних прерогатив світового розвитку.	1, 3-5
ФК10	Здатність адаптувати міжнародно-правовий досвід до потреб окремої держави, національної галузі права, органу державної влади та місцевого управління в умовах глобалізації.	1-5

ФК11	Здатність узгоджувати цілі окремого суб'єкта міжнародного права з тенденціями світового розвитку, в тому числі у глобальному вимірі.	2-5
<i>081-Право</i> <i>Фахові компетентності за освітньою програмою</i>		
ФК1	Формування глибинних знань та всебічного уявлення про систему міжнародного права, національну правову систему, правову та економічну політику держави та провідних міжнародних інституцій.	1-5
ФК2	Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми, організовувати, планувати, реалізовувати та презентувати наукове дослідження фундаментального та/або прикладного спрямування з проблем права.	4-5
ФК3	Формування всебічного уявлення про історію розвитку та сучасний стан наукових знань у сфері права, спроможність аналізувати, оцінювати та порівнювати різноманітні теорії, концепції та підходи з предметної сфери наукового дослідження, робити відповідні висновки, надавати пропозиції та рекомендації.	1-4
ФК4	Здатність до пошуку, оброблення, аналізу і контекстуалізації значного обсягу наукової інформації з різних джерел, інтерпретація результатів наукових досліджень	1-5
ФК5	Здатність досягати наукових результатів, що переосмислюють наявні та створюють нові цілісні знання відповідно до актуальних проблем права з використанням новітніх методів наукового дослідження, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку.	1-5
ФК7	Вміння юридично правильно кваліфікувати факти і обставини у праві.	2, 4-5
ФК8	Поглиблене вивчення методів наукового пошуку та теоретичних основ у сфері права.	1-4
ФК9	Розуміння необхідності поваги до честі та гідності особистості, захисту прав і свобод людини і громадянина, соціальних спільнот.	1, 3, 5
ФК10	Здатність адаптувати іноземний досвід у застосуванні норм права до потреб національної правової системи в умовах глобалізаційних та інтеграційних процесів.	3-5

ФК12	Здатність тлумачити нормативно-правові акти, надавати кваліфіковані юридичні висновки.	1-4
ФК13	Здатність застосовувати юридичні знання та впроваджувати результати наукових досліджень в нормотворчій, правозастосовній, викладацькій та інших видах професійної діяльності.	4, 5

*293-Міжнародне право
Програмні результати навчання за освітньою програмою*

ПРН1	Уміння навчатися та застосовувати набуті знання та навички для проведення наукового дослідження та впровадження його результатів на практиці.	1-5
ПРН8	Опанування методик юридичного та більш широкого наукового аналізу для вирішення як фундаментальних, так і прикладних проблем сучасного міжнародного права.	1-5
ПРН9	Здатність визначати фактори та індикатори їх впливу на розвиток міжнародного права на універсальному, регіональному та субрегіональному рівні.	3, 4
ПРН10	Опанування підходів до моделювання складних міжнародно-правових процесів, прогнозування їх розвитку в умовах динамічних світових перетворень.	4-5

*081-Право
Програмні результати навчання за освітньою програмою*

ПРН1	Уміння навчатися та застосовувати набуті знання та навички для проведення наукового дослідження та впровадження його результатів на практиці.	1-5
ПРН2	Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми, організовувати, планувати, реалізовувати та презентувати наукове дослідження фундаментального та/або прикладного спрямування з проблем у сфері права	1-5
ПРН3	Генерування нових ідей (креативність), абстрактне мислення, здатність пристосовуватись до нових умов та ситуацій.	4, 5
ПРН4	Уміння абстрактно мислити, аналізувати та синтезувати правову інформацію в складних і непередбачуваних умовах.	4, 5
ПРН5	Уміння виявляти, ставити та вирішувати	1-5

	проблеми, організовувати, планувати, реалізовувати та презентувати наукове дослідження фундаментального та/або прикладного спрямування з проблем у сфері права.	
ПРН6	Здатність виявляти проблеми, визначати наукові завдання у сфері права і обирати методи для їх розв'язання.	1-5
ПРН7	Уміння проводити наукові дослідження, визначати нові підходи, напрями, шляхи вирішення складних правових завдань.	1-5
ПРН8	Опанування найважливіших фактів, концепцій, принципів і теорій права; вміння застосовувати ці знання для розв'язання практичних завдань.	1-5
ПРН10	Опанування підходів до моделювання складних правових процесів, прогнозування їх розвитку в умовах динамічних соціо-економічних перетворень.	4, 5
ПРН11	Здатність до розробки конкретних пропозицій щодо удосконалення правового механізму у сфері суспільних відносин, з досліджуваного наукового напряму.	4, 5
ПРН13	Здатність до письмового й усного представлення наукового та практичного матеріалу та аргументування його результатів.	1-5

4. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Доктринальні підходи до розуміння правової системи

Генезис наукового розуміння поняття «правова система». Гносеологічні підходи щодо змісту судження про правову систему. Правова система як основа пізнання правової дійсності. Інтеграційне значення поняття правової системи та його ознаки. Правові засоби як складова правової системи. Співідношення правової системи з соціальною системою.

Структура правової системи: доктринальні підходи. Інституційна, нормативна, ідеологічна, функціональна та комунікативна складові як основні елементи правової системи. Співвідношення понять «правова система» і «право». Інтегральна функція правової системи. Правова система і правова реальність. Антропологічна природа правової реальності.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 48-61;

Додатковий: 62-64.

Тема 2. Національна правова система як складова підсистеми суспільства

Поняття національної правової системи: доктринальні підходи. Критерії класифікації та типологізації національних правих систем. Взаємозв'язки правової системи з економічною системою. Правова система та політична система. Тенденції розвитку національних правових систем сучасності. Механізм правового впливу на правові системи. Тенденції зближення сучасних національних правових систем.

Місце правової системи України серед інших національних правових систем.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 48-61;

Додатковий: 65-69.

Тема 3. Характеристика сучасної системи міжнародного права

Поняття міжнародного права: доктринальні підходи до визначення. Система і структура міжнародного права. Система міжнародного права: галузь, інститут, норма. Система науки міжнародного права. Поняття та особливості міжнародної правосуб'єктності у міжнародному публічному праві.

Поняття і сутність джерел міжнародного публічного права. Форми правотворчої діяльності в міжнародному праві. Вплив національного законодавства і рішень національних судових установ на формування міжнародно-правових норм. Кодифікація і прогресивний розвиток міжнародного права.

Доктринальні концепції про співвідношення міжнародного і внутрішньодержавного права.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 48-61;

Додатковий: 81-85.

Тема 4. Вплив міжнародних організацій на формування сучасного міжнародного правопорядку

Поняття та сутність міжнародної організації. Міжнародні міжурядові та неурядові організації. Критерії правосуб'єктності міжнародних організацій.

Принципи взаємовідносин держав та міжнародних організацій: залежність, автономія, делегування та розмежування компетенції. Співвідношення суверенітету держав та наднаціональності міжнародних організацій.

Чинники взаємного контролю держав та міжнародних організацій на міжнародній арені. Міжнародні організації – механізми політичного контролю за поведінкою учасників міжнародних відносин. Роль міжнародних організацій як регулятора функціонування міжнародної системи. Вплив міжнародних організацій на внутрішньонаціональні процеси.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 48-61;

Додатковий: 70-77.

Тема 5. Вплив глобалізації та регіоналізації на правові системи сучасності

Поняття та ознаки глобалізації. Поняття регіону. Поняття територіальної соціально-економічної системи. Критерії визначення регіонів. Поняття міжнародного політичного регіону. Підстави поділу світу на регіони. Транснаціональні та транскордонні міжнародні регіони. Форми регіоналізму. Регіональні угруповання: Європейський Союз (ЄС), Північно-американська асоціація вільної торгівлі (НАФТА), організації Азійсько-тихоокеанського економічного співробітництва (АТЕС), Асоціація держав Південно-Східної Азії (АСЕАН), Організація країн-експортерів нафти (ОПЕК) тощо.

Сучасна правова система України та її інтеграція з європейськими міждержавними правовими системами.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 48-61;

Додатковий: 81-85

5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ:

Нормативно-правові акти:

1. Статут Організації Об'єднаних Націй і Статут Міжнародного суду : ООН; Міжнародний документ від 26.06.1945 [Електронний ресурс] // Верховна Рада України : [офіційний веб портал]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_010.

2. Загальна декларація прав людини : ООН; Міжнародний документ від 10.12.1948 [Електронний ресурс] // Верховна Рада України : [офіційний веб портал]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015.

3. Конвенція про поліпшення долі поранених і хворих у діючих арміях: ООН; Міжнародний документ від 12.08.1949 [Електронний ресурс] // Верховна Рада України : [офіційний веб портал]. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_151.

4. Конвенція про поліпшення долі поранених, хворих та осіб, які зазнали корабельної аварії, зі складу збройних сил на морі : ООН; Міжнародний документ від 12.08.1949 [Електронний ресурс] // Верховна Рада України : [офіційний веб портал]. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_152.

5. Женевська конвенція про поводження з військовополоненими : ООН; Міжнародний документ від 12.08.1949 [Електронний ресурс] // Верховна Рада України : [офіційний веб портал]. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_153.

6. Конвенція про захист цивільного населення під час війни : ООН; Міжнародний документ від 12.08.1949 [Електронний ресурс] // Верховна Рада України : [офіційний веб портал]. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_154.

7. Віденська конвенція про дипломатичні зносини : ООН; Міжнародний документ від 18.04.1961 [Електронний ресурс] // Верховна Рада України : [офіційний веб портал]. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_048.

8. Віденська Конвенція про консульські зносини : ООН; Міжнародний документ від 24.04.1963 [Електронний ресурс] // Верховна Рада України : [офіційний веб портал]. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_047.

9. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права : ООН; Міжнародний документ від 16.12.1966 [Електронний ресурс] // Верховна Рада України : [офіційний веб портал]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_042.

10. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права : ООН; Міжнародний документ від 16.12.1966 [Електронний ресурс] // Верховна Рада України : [офіційний веб портал]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043.

11. Віденська конвенція про право міжнародних договорів : ООН; Міжнародний документ, Заява від 23.05.1969 [Електронний ресурс] // Верховна Рада України : [офіційний веб портал]. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_118.

12. Конвенція про спеціальні місії : ООН; Міжнародний документ від 08.12.1969 [Електронний ресурс] // Верховна Рада України : [офіційний веб портал]. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_092.

13. Декларація про принципи міжнародного права, що стосуються дружніх відносин та співробітництва між державами відповідно до Статуту Організації Об'єднаних Націй : ООН; Міжнародний документ від 24.10.1970 [Електронний ресурс] // Верховна Рада України : [офіційний веб портал]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_569.

14. Віденська конвенція про представництво держав у їх відносинах з міжнародними організаціями універсального характеру : ООН; Міжнародний документ від 14.03.1975 [Електронний ресурс] // Верховна Рада України : [офіційний веб портал]. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_254.

15. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол І) : ООН; Міжнародний документ від 08.06.1977 [Електронний ресурс] // Верховна Рада України : [офіційний веб портал]. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_199.

16. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв збройних конфліктів

неміжнародного характеру (Протокол II) : ООН; Міжнародний документ від 08.06.1977 [Електронний ресурс] // Верховна Рада України : [офіційний веб портал]. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_200.

17. Віденська конвенція про правонаступництво держав щодо договорів : ООН; Міжнародний документ від 23.08.1978 [Електронний ресурс] // Верховна Рада України : [офіційний веб портал]. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_185.

18. Віденська конвенція про правонаступництво держав щодо державної власності, державних архівів і державних боргів : ООН; Міжнародний документ від 08.04.1983 [Електронний ресурс] // Верховна Рада України : [офіційний веб портал]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_072.

19. Віденська конвенція про право договорів між державами та міжнародними організаціями або між міжнародними організаціями : ООН; Міжнародний документ від 21.03.1986 [Електронний ресурс] // Верховна Рада України : [офіційний веб портал]. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_a04

20. Конвенція про примусову чи обов'язкову працю : Міжнародна організація праці; Міжнародний документ від 28.06.1930 № 29 [Електронний ресурс] // Верховна Рада України : [офіційний веб портал]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_136/conv.

21. Конвенція про рівне винагородження чоловіків і жінок за працю рівної цінності : Міжнародна організація праці; Міжнародний документ від 29.06.1951 № 100 [Електронний ресурс] // Верховна Рада України : [офіційний веб портал]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_002.

22. Конвенція про мінімальні норми соціально забезпечення : Міжнародна організація праці; Міжнародний документ від 28.06.1952 № 102 [Електронний ресурс] // Верховна Рада України : [офіційний веб портал]. – Режим доступу: https://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=993_011.

23. Конвенція про скасування примусової праці : Міжнародна організація праці; Міжнародний документ від 25.06.1957 № 105 [Електронний ресурс] // Верховна Рада України : [офіційний веб портал]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_013.

24. Конвенція про дискримінацію в галузі праці та занять : Міжнародна організація праці; Міжнародний документ від 25.06.1958 № 111 [Електронний ресурс] // Верховна Рада України : [офіційний веб портал]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_161.

25. Конвенція про основні цілі та норми соціальної політики : Міжнародна організація праці; Міжнародний документ від 22.06.1962 № 117 [Електронний ресурс] // Верховна Рада України : [офіційний веб портал]. – Режим доступу: https://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=993_016.

26. Конвенція про рівноправність громадян країни та іноземців і осіб без громадянства у галузі соціального забезпечення : Міжнародна організація

праці; Міжнародний документ від 28.06.1962 № 118 [Електронний ресурс] // Верховна Рада України : [офіційний веб портал]. – Режим доступу: https://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=993_017.

27. Конвенція про політику в галузі зайнятості : Міжнародна організація праці; Міжнародний документ від 09.07.1964 № 122 [Електронний ресурс] // Верховна Рада України : [офіційний веб портал]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_062.

28. Статут Міжнародного агентства по атомній енергії від 26.10.1956 [Електронний ресурс] // Верховна Рада України : [офіційний веб портал]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_164.

29. Договір про нерозповсюдження ядерної зброї від 01.07.1968 [Електронний ресурс] // Верховна Рада України : [офіційний веб портал]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_098.

30. Рамкова конвенція Ради Європи про значення культурної спадщини для суспільства від 27.10.2005 [Електронний ресурс] // Верховна Рада України : [офіційний веб портал]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_719.

31. Протокол про захист культурних цінностей у випадку збройного конфлікту від 14.05.1954 [Електронний ресурс] // Верховна Рада України : [офіційний веб портал]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_722.

32. Декларація про державний суверенітет України : Декларація від 16.07.1990 [Електронний ресурс] // Верховна Рада України : [офіційний веб портал]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-12>.

33. Про правонаступництво України : Закон України від 12.09.1991 [Електронний ресурс] // Верховна Рада України : [офіційний веб портал]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1543-12>.

34. Про правонаступництво України стосовно зовнішнього боргу та активів Союзу РСР : Постанова Президії Верховної Ради України від 22.10.1991 [Електронний ресурс] // Верховна Рада України : [офіційний веб портал]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1680-12>.

35. Про державний кордон України : Закон України від 04.11.1991 [Електронний ресурс] // Верховна Рада України : [офіційний веб портал]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1777-12>.

36. Про Консульський статут України : Указ Президента України від 02.04.1994 [Електронний ресурс] // Верховна Рада України : [офіційний веб портал]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/127/94>.

37. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 [Електронний ресурс] // Верховна Рада України : [офіційний веб портал]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.

38. Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини : Закон України від 23.12.1997 [Електронний ресурс] // Верховна Рада України : [офіційний веб портал]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/776/97-вр>.

39. Про громадянство України : Закон України від 18.01.2001 [Електронний ресурс] // Верховна Рада України : [офіційний веб портал]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2235-14>.

40. Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу : Закон України від 18.03.2004 [Електронний ресурс] // Верховна Рада України : [офіційний веб портал]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1629-15>.

41. Про міжнародні договори України : Закон України від 29.06.2004 [Електронний ресурс] // Верховна Рада України : [офіційний веб портал]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1906-15>.

42. Про засади внутрішньої і зовнішньої політики : Закон України від 01.07.2010 [Електронний ресурс] // Верховна Рада України : [офіційний веб портал]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2411-17>.

43. Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту : Закон України від 08.07.2011 [Електронний ресурс] // Верховна Рада України : [офіційний веб портал]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3671-17/conv>.

44. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства : Закон України від 22.09.2011 [Електронний ресурс] // Верховна Рада України : [офіційний веб портал]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3773-17>.

45. Про Кабінет Міністрів України : Закон України від 27.02.2014 [Електронний ресурс] // Верховна Рада України : [офіційний веб портал]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18>.

46. Про затвердження положення про Міністерство закордонних справ України : Постанова Кабінету Міністрів України від 30.03.2016 [Електронний ресурс] // Верховна Рада України : [офіційний веб портал]. – Режим доступу: <https://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/281-2016-п>.

47. Про дипломатичну службу України : Закон України від 07.06.2018 [Електронний ресурс] // Верховна Рада України : [офіційний веб портал]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2449-19>.

Основний:

48. Міжнародне право: Навч. посібник / За ред. М. В. Буроменського. – К.: Юрінком Інтер, 2009. – 336 с.

49. Міжнародне право: підручник / за ред. В. А Ліпкана. – К.: КНТ, 2009. – 752 с.

50. Право Європейського Союзу / за заг. ред.. В. І. Муравйова. – К.: Юрінком Інтер, 2010. – 970 с.

51. Міжнародне публічне право: підручник / за ред. Репецького В. М. – К.: Знання, 2011. – 437 с.

52. Міжнародне право: підручник / Л. Д. Тимченко, В. П. Кононенко. – К.: Знання, 2012. – 631 с.

53. Міжнародне публічне право: у 3 Т. / [В. Ф. Антипенко, Л. Д. Тимченко, О. В. Бєглий, О. А. Радзівілл та ін.]; за заг. ред. В. Ф. Антипенка. – К.: НАУ, 2012. – Т. 1. – 420 с.
54. Міжнародне публічне право: у 3 Т. / [В. Ф. Антипенко, Л. Д. Тимченко, О. В. Бєглий, О. А. Радзівілл та ін.]; за заг. ред. В. Ф. Антипенка. – К.: НАУ, 2012. – Т. 2. – 348 с.
55. Пронюк Н. В. Сучасне міжнародне право : навч. посіб. / Н. В. Пронюк. – 2-е вид., змін. та допов. – К.: КНТ, 2014. – 344 с.
56. Тетарчук В. І. Міжнародне право. Для підготовки до іспитів. Навчальний посібник – К.: ЦУЛ, 2016. – 288 с.
57. Сироїд Т. Л. Міжнародне публічне право : підручник / Т. Л. Сироїд. – Одеса: Фенікс, 2018. – 744 с.
58. Міжнародне публічне право : підручник : у 2 т. / [В. В. Мицик, М. В. Буроменський, М. М. Гнатовський та ін.]; за заг. ред. В. В. Мицика. – Харків : Право, 2019. – Т. 2. Основні галузі – 624 с.
59. Міжнародне публічне право : підручник : у 2 т. / [В. В. Мицик, М. В. Буроменський, О. В. Буткевич та ін.]; за заг. ред. В. В. Мицика. – Харків : Право, 2019. – Т. 1. Основи теорії. – 416 с.
60. International Law: Fifth Edition. Edited by E. Malcolm / Oxford University Press. – London, 2018.
61. Henriksen A. International Law: Second Edition / Oxford University Press. – London, 2019.

Додатковий:

62. Аверочкина Т. В. Сучасний стан здійснення суверенітету державами в морських просторах / Т. В. Аверочкина // Митна справа. – 2012. – № 5. – С. 113-121.
63. Акуленко В.І. Міжнародне право охорони культурних цінностей та його імплементація у внутрішньому праві України: Монографія. – Київ: ТОВ «ВО «Юстініан», 2013. – 616 с.
64. Блощаневич А. В. Проблеми та перспективи розвитку міжнародного права у ХХІ столітті / А. В. Блощаневич // Часопис Київського університету права. – 2012. – № 2. – С. 390-393.
65. Буткевич В. Виклики міжнародному праву в умовах глобалізації світу / В. Буткевич // Право України. – 2012. – № 3-4. – С. 12-50.
66. Буткевич О. Генезис науки історії міжнародного права / О. Буткевич // Право України. – 2012. – № 3-4. – С. 268-285.
67. Волошин Ю. О. Міжнародне право в умовах глобалізації та міждержавної інтеграції: еволюція та особливості сутнісних характеристик / Ю. О. Волошин // Бюллетень міністерства юстиції України. – 2011. – № 4. – С. 88-94.
68. Гринюк Н. Поняття принципу суверенної рівності держав у сучасному міжнародному праві / Н. Гринюк // Підприємництво, господарство і право. – 2011. – № 11. – С. 112-114.

69. Гулима Ю. Тенденції у розвитку науки міжнародного права, нові підходи до вивчення міжнародного права / Ю. Гулима // Підприємництво, господарство і право. – 2011. – № 6. – С. 174-177.
70. Дерунець Н. Вплив резолюцій Генеральної Асамблеї ООН на міжнародно-правове регулювання торговельних відносин / Н. Дерунець // Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. – 2018. – № 4. – С. 50-58.
71. Дешко Л. Принцип «*de minimis non curat praetor*» в міжнародному праві / Л. Дешко // Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. – 2018. – № 4. – С. 5-15.
72. Deshko L. Application of Legal Entities to the European Court of Human Rights: a Significant Disadvantage as the Condition of Admissibility // Croatian International Relations Review. – 2018. – № 24 (83). – P. 84-103.
73. Deshko L. Patenting of medicinal products: the experience of implementation of the flexible provisions of the TRIPS-plus Agreement by foreign countries and the fundamental patent reform in Ukraine // Georgian Medical News. – 2018. – № 9. – P. 161-164.
74. Deshko L. Qualification features of the circumstances introducing activity for protection of the paragraph "b" clause 3 article 35 of the convention for the protection of human rights and fundamental freedoms // ScienceRise: Juridical Science. – 2019. – № 1 (7). – P. 10-14.
75. Іванченко О. Способи узгодження норм національного права з нормами міжнародного права / О. Іванченко // Юридичний вісник. – 2013. – № 2. – С. 178-182.
76. Маргело М.В. Міжнародне контрактове право: проблеми визначення предмету / М.В. Маргело // Юридична наука. – 2013. – № 4. – С. 131-139.
77. Моца А. Інтеграція як особлива форма міжнародного співробітництва держав / А. Моца // Юридична Україна. – 2012. – № 12. – С. 117-122.
78. Ондрова Ю. Критерії прийнятності індивідуальної заяви до Європейського суду з прав людини / Ю. Ондрова // Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. – 2017. – № 3. – С. 48-57.
79. Павко А.І. Джерела міжнародного права: загальне і особливe / А. І. Павко, Я.А. Павко // Юридична наука. – 2012. – № 7. – С. 116-123.
80. Павко Я. Поняття міжнародного договору, його джерела та суб'єкти: термінологічні аспекти проблеми / Я. Павко // Віче. – 2013. – № 12. – С. 23-26.
81. Хмельова І.Є. Визнання держав у міжнародному праві / І. Є. Хмельова // Часопис Київського університету права. – 2012. – № 4. – С. 418-421.
82. Цимбрівський Т. Концепція правосуб'єктності у сучасному міжнародному праві: загальнотеоретичні проблеми / Т. Цимбрівський // Юридичний журнал. – 2012. – № 1. – С. 21-25.

83. Чехович Т. В. Забезпечення міжнародної безпеки міжнародно-правовими засобами / Т. В. Чехович // Наук. вісник Нац. Академії внутрішніх справ України. – 2013. – № 1. – С. 277-283.
84. Шайгарданова В. В. Уніфікація норм міжнародного права / В. В. Шайгарданова // Часопис Київського університету права. – 2013. – № 2. – С. 403-408.
85. Штупакова М., Янкурова А., Чайка П. Прикордонний режим ЄС у контексті легальної міграції громадян третіх країн / М. Штупакова, А. Янкурова, П. Чайка // Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. – 2017. – № 5. – С. 107-125.